

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

BRNO (okr. Brno-město)

Zelný trh p.č. 397. Sídliště. Starší doba bronzová (ÚK), středověk (13. - 17. stol.). Záchranný výzkum.

Při rekonstrukci parovodu před průčelím Dietrichsteinského paláce byl částečně rozšířen starý výkop. V jeho západní stěně se podařilo zachytit zahloubený objekt starší doby bronzové a sídlištní souvrství, datovatelné od 13. do 17. stol. Silně uhlíkaté vrstvy 13. stol. obsahovaly značné množství kovářské strusky a zlomky železných lup.

Zdeňka Himmelová, ÚAPP Brno

Resumé:

Eingetieftes Objekt der Únětice-Kultur und mittelalterliche Siedlungsschichten vom 13. Jhdt. an. Aus demselben Jahrhundert stammen auch die geborgenen Belege des Schmiedehandwerks.

CRHOV (okr. Blansko)

Dům čp. 31. Středověká tvrz. Povrchový průzkum.

Území bývalého kunštátského a lysického panství patří v problematice lokalizace a podoby drobných středověkých feudálních sídel mezi oblasti téměř nepoznané. Proto byl referentem v květnu 1994 proveden povrchový průzkum a zaměření na lokalitě středověké tvrze v Crhově u Olešnice na Moravě.

Poloha bývalého feudálního sídla byla přibližně známa. Vlastivědná literatura je lokalizovala na západní okraj obce na zahradu posledního domu, kde ještě na počátku 20. století tvrz připomínala hromada kamení (tak Tenora 1903, 68; Nekuda-Unger 1981, 91). Na základě informace obyvatel byly stopy tvrze zjištěny v zahradě domu čp. 31. Z tvrziště se do dnešních dob dochoval zbytek vodního příkopu o šířce asi 10 m a pouze 1 m hlubokého, který lemuje západní zeď uvedeného domu. Je součástí zahrady, která pokračuje dále západním směrem. Jižní konec příkopu byl již dříve rozorán, na severu je porušen dvorkem přiléhající novostavby. Zde, v místech vnitřního nároží tvrziště, je patrný výrazný relikt vybíhající do příkopu, jehož dno převyšuje asi o metr. Plošné rozměry výběžku jsou asi 3 a 5 metrů. Tento útvar označuje místní tradice jako pozůstatek tvrze. Podobný, ale výrazně menší relikt se nachází také na jižním konci příkopu. Tyto útvary snad ukrývají kamennou suť, zmiňovanou v literatuře na počátku století. Vlastní tvrziště lze tedy umístit na plochu zastavěnou domy čp. 30 a 31, které zde byly vystavěny někdy v polovině 18. století a v průběhu posledního století od základů přestavěny. Při průzkumu nebyly zjištěny žádné pozůstatky zděných konstrukcí, uváděných dnes převážně v turistické literatuře a v zatrávněném terénu nebyl nalezen žádný keramický materiál, který by umožnil datování fortifikace.

Ves Crhov se v písemných pramenech připomíná až r. 1353, kdy tvořila samostatný feudální statek, po němž se psali páni z Drnovic (ZDO I, 264). Náležel jim až do r. 1391, kdy jej prodali a od toho roku se stal majetkem drobných feudálů z okolních vesnic, kteří se zde často střídali (Tenora 1903, 68). V polovině 15. stol. získal ves s dvorem král Jiří z Poděbrad, který ji prodal Janu Děvečkovi z Herštejna. Ten prodal r. 1487 Crhov s tvrzí, dvorem a rybníky trpínskému rychtáři Mikuláši (ZDO II, 47) a od něj jej ještě téhož roku získali Pernštejnové (AČ XVI, 311, 315).

Přestože se tvrz v písemných pramenech uvádí až r. 1487, je možno její vznik datovat na konec 13. století nebo na začátek století následujícího, tedy do období, kdy Crhov získali páni z Drnovic. Jejich příbuzenský vztah s významným rodem Kunštátů je historicky doložen